

УДК 346.5

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.2.14>

РЕГУЛЯТОРНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Халецька К.К.,
аспірант кафедри господарського права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ODRIC: 0000-0002-3525-7856

Халецька К.К. Регуляторна функція держави у забезпеченні ефективності публічних закупівель.

У статті досліджено зміст, структуру та прояви регуляторної функції держави у сфері публічних закупівель як складової системи господарсько-правового впливу на економічні процеси. Обґрунтовано, що через механізми закупівель держава реалізує стратегічні напрями соціально-економічного розвитку, визначає пріоритети виробництва та інвестицій, формує стимули для розвитку підприємництва й інновацій. Показано, що регуляторна функція у сфері закупівель має комплексний характер і поєднує нормативно-правові, організаційно-інституційні, фінансові та технологічні інструменти управління.

Проаналізовано чинні механізми державного регулювання, зокрема у площині планування, стандартизації, моніторингу, контролю та цифровізації процедур публічних закупівель. Особливу увагу приділено впровадженню електронних систем прозорості (Prozorro, ВІ Prozorro, модулі ризик-індикаторів), які забезпечують підвищення ефективності управління бюджетними ресурсами, зменшення корупційних ризиків і розширення конкуренції. Здійснено порівняльний аналіз українського підходу до регуляторної політики у сфері закупівель із європейськими стандартами, визначеними Директивами ЄС 2014/24/ЄС і 2014/25/ЄС, що ґрунтуються на принципах «value for money», відкритості, недискримінації та доброчесності.

На основі проведеного дослідження визначено ключові критерії ефективності регуляторної функції держави, серед яких – результативність використання коштів, рівень конкуренції, якість предмета закупівлі та ступінь цифрової зрілості системи. Додатково підкреслено значення інституційної сталості, передбачуваності правового середовища та спроможності замовників застосовувати процедури відповідно до кращих практик. Сформульовано напрями вдосконалення регуляторної діяльності держави, що передбачають запровадження ризик-орієнтованих підходів, розвиток аналітичних інструментів управління, посилення професійної компетентності уповноважених осіб, а також поглиблену гармонізацію з європейськими практиками та інституційними моделями. Наголошено, що послідовне вдосконалення регуляторних механізмів у сфері закупівель формує фундамент для зміцнення економічної конкурентоспроможності держави, підвищення інвестиційної привабливості та забезпечення стійкого розвитку публічного сектору.

Ключові слова: регуляторна функція держави, публічні закупівлі, ефективність, конкурентне середовище, економічне регулювання, цифровізація, Prozorro.

Khaletska K.K. Regulatory function of the state in ensuring the efficiency of public procurement.

The article examines the content, structure, and manifestations of the regulatory function of the state in the sphere of public procurement as an integral component of the system of economic and legal influence on economic processes. It is substantiated that through procurement mechanisms the state implements strategic directions of socio-economic development, determines production and investment priorities, and shapes incentives for the development of entrepreneurship and innovation. It is demonstrated that the regulatory function in the procurement domain is of a complex nature, combining normative-legal, organisational-institutional, financial, and technological instruments of public governance.

The study analyses the existing mechanisms of state regulation, in particular in the areas of planning, standardisation, monitoring, control, and digitalisation of public procurement procedures. Special

attention is devoted to the introduction of electronic transparency systems (Prozorro, BI Prozorro, and risk-indicator modules), which ensure increased efficiency in the management of budgetary resources, reduction of corruption risks, and expansion of competition. A comparative analysis is conducted of the Ukrainian approach to regulatory policy in the field of public procurement and the European standards established by EU Directives 2014/24/EU and 2014/25/EU, which are grounded in the principles of value for money, transparency, non-discrimination, and integrity.

Based on the conducted research, the article identifies the key criteria for evaluating the effectiveness of the state's regulatory function, including the efficiency of public expenditure, the degree of competition, the quality of the procurement object, and the level of digital maturity of the system. Additional emphasis is placed on the importance of institutional stability, predictability of the legal environment, and the capacity of contracting authorities to apply procurement procedures in line with best practices. The paper outlines the main directions for improving the state's regulatory activity in the procurement sector, which include the introduction of risk-oriented approaches, the development of analytical management tools, strengthening the professional competence of authorised officials, and deepening harmonisation with European practices and institutional models. It is emphasised that the consistent enhancement of regulatory mechanisms in the field of public procurement forms a foundation for strengthening the state's economic competitiveness, increasing investment attractiveness, and ensuring the sustainable development of the public sector.

Key words: regulatory function of the state, public procurement, efficiency, competitive environment, economic regulation, digitalization, Prozorro.

Постановка проблеми. Незважаючи на значні досягнення у сфері реформування системи публічних закупівель – зокрема запровадження електронної платформи Prozorro, відкритих даних і механізмів моніторингу, – в Україні зберігаються системні проблеми регуляторного характеру. Зокрема, відсутня чітко визначена модель реалізації регуляторної функції держави, що поєднувала б правові, економічні та організаційні інструменти управління закупівлями. Регуляторна політика часто має фрагментарний характер, спрямований на окремі етапи процедур (тендер, контроль, звітність), але не формує цілісного циклу стратегічного управління.

Крім того, критерії оцінки ефективності регулювання закупівель переважно зводяться до формальних показників – економії коштів, кількості учасників тощо, тоді як поза увагою залишаються якість предмета закупівлі, соціальна користь, інноваційність та довгострокова результативність.

Таким чином, актуалізується потреба у науковому переосмисленні ролі регуляторної функції держави у сфері публічних закупівель, визначенні її змісту, форм прояву та механізмів реалізації в контексті забезпечення ефективності закупівельного процесу.

Метою статті є розкриття змісту та особливостей реалізації регуляторної функції держави у сфері публічних закупівель, а також обґрунтування її ролі у підвищенні ефективності закупівель, забезпеченні конкурентності, прозорості та результативності використання бюджетних ресурсів.

Стан опрацювання проблематики. Проблематика державного регулювання економіки та забезпечення конкурентного середовища широко представлена у працях вітчизняних і зарубіжних учених. Значний внесок у розвиток господарсько-правової доктрини регуляторної функції держави зробили Д.В. Задихайло, В. Щербина, О. Подцерковний, О. Бакалінська, В. Мамутов, В. Устищенко, які розглядали її як один із базових елементів господарсько-правового механізму впливу на ринкові процеси. У сфері публічних закупівель дослідження питань ефективності, прозорості та конкурентності проводили Т. Швидка, Я. Петруненко, В. Малолітнєва О. Верещагіна, які наголошували на значенні правових гарантій відкритості, доброчесності та рівних умов доступу до участі у торгах.

Разом із тим, у науковій літературі бракує комплексних робіт, присвячених саме регуляторному потенціалу системи публічних закупівель, її ролі у формуванні структурних пріоритетів економічного розвитку та механізмах оцінки ефективності державного впливу в цій сфері. Це зумовлює необхідність подальшого дослідження зазначеної проблематики у господарсько-правовому аспекті.

Виклад основного матеріалу. Публічні закупівлі є одним із ключових інструментів реалізації економічної політики держави, що забезпечує раціональне використання бюджетних ресурсів, підтримку стратегічних галузей та формування конкурентного середовища [5]. Саме через механізми закупівель держава здійснює цілеспрямований вплив на економічні процеси, визначаючи

пріоритети виробництва, напрями інноваційного розвитку та стандарти соціально-економічної ефективності.

У сучасних умовах, коли Україна перебуває на етапі післявоєнної відбудови та інтеграції до внутрішнього ринку Європейського Союзу, зростає потреба у формуванні збалансованої регуляторної політики у сфері публічних закупівель. Її ефективність безпосередньо впливає на темпи економічного зростання, рівень конкуренції та довіру бізнесу до державних інституцій.

Регуляторна функція держави традиційно розглядається як один із ключових напрямів її економічної діяльності, спрямований на впорядкування, стимулювання та контроль господарських процесів відповідно до визначених суспільних цілей і пріоритетів розвитку. Її зміст полягає у формуванні нормативних, організаційних та економічних умов, за яких ринкові механізми функціонують у межах правового поля, забезпечуючи баланс між свободою підприємницької діяльності та необхідністю досягнення публічних інтересів.

У межах господарсько-правової доктрини регуляторна функція держави розглядається як складова ширшої системи її економічної ролі, що охоплює координаційну, стимулюючу, контрольну, розподільчу, наглядову та охоронну функції. Така багаторівнева система відображає поліфункціональний характер держави як організатора та гаранта упорядкованості господарського життя. Кожна з названих функцій виконує власне призначення: координаційна забезпечує узгодження інтересів суб'єктів господарювання; стимулююча – формує мотиваційні механізми розвитку; контрольна – гарантує дотримання встановлених правил; розподільча – реалізує соціально-економічну справедливість через перерозподіл ресурсів; а регуляторна – визначає стратегічні напрями розвитку економіки та встановлює правові рамки її функціонування.

Як слушно зазначає Швидка Т.І., публічні закупівлі виступають не лише процедурним інструментом забезпечення державних потреб, а й механізмом реалізації стратегічних економічних цілей держави, який дозволяє поєднати регуляторний, стимулюючий та координаційний вплив на господарські процеси. Саме через систему закупівель держава формує пріоритети економічного розвитку, визначає напрями інвестиційної активності, підтримує національного виробника, створює умови для інноваційного оновлення виробництва й забезпечує доброчесну конкуренцію на ринку. На думку дослідниці, закупівлі слід розглядати як інструмент стратегічного управління економікою, який поєднує механізми розподілу публічних ресурсів із цілями забезпечення сталого розвитку, ефективності та соціальної відповідальності бізнесу [6, с. 215].

Зокрема, Я.В. Петруненко підкреслює, що через регуляторні механізми закупівель держава здатна спрямовувати фінансові потоки у пріоритетні галузі, стимулюючи структурну перебудову економіки та підвищення конкурентоспроможності національного виробництва [3, с. 54].

Водночас, як зазначає В.К. Малолітнева, ефективна реалізація регуляторної функції держави у сфері публічних закупівель потребує високого рівня правової узгодженості, інституційної спроможності та стратегічного планування. На її думку, лише системний підхід до формування політики закупівель, орієнтований на довгостроковий результат, здатен забезпечити синергію між економічною ефективністю, соціальним ефектом і правовою стабільністю [2, с. 114].

Таким чином, у сучасних умовах публічні закупівлі розглядаються провідними науковцями не лише як елемент фінансової системи, а як багатофункціональний регуляторний інститут, який дозволяє державі реалізовувати політику розвитку, підтримки бізнесу та захисту конкурентного середовища, забезпечуючи гармонійне поєднання економічних і соціально-правових цілей.

Специфіка регуляторної функції полягає у тому, що вона поєднує нормотворчий, організаційний і стимулюючий впливи, спрямовані на формування правових умов господарювання, які забезпечують ефективність і передбачуваність ринкових процесів. Через систему нормативно-правових актів держава визначає правила поведінки суб'єктів ринку, встановлює стандарти якості, умови конкуренції, процедури взаємодії між учасниками господарських відносин, а також механізми відповідальності за їх порушення.

Регуляторна функція має подвійний характер – з одного боку, вона формує загальні правові засади функціонування економіки (через господарське законодавство, адміністративно-правові та фінансово-правові інструменти), а з іншого – створює динамічні механізми адаптації господарської системи до змін зовнішнього середовища, включаючи технологічні, інвестиційні та інноваційні виклики. Таким чином, регуляторний вплив держави не обмежується реакцією на дисфункції ринку, а виконує активну превентивну та стратегічну роль, спрямовану на забезпечення стабільності, прогнозованості та довгострокової збалансованості економічного розвитку.

Важливо, що регуляторна функція реалізується не лише через встановлення обмежень чи заборон, а й через створення стимулів і умов для розвитку господарської ініціативи, що поєднує елементи правового примусу й економічного заохочення [7, с. 101]. Саме така дуалістична природа забезпечує її ефективність у межах господарського правопорядку: держава виступає не стільки контролером, скільки партнером ринку, який визначає правила гри, гарантує рівність можливостей і водночас стимулює конкурентну та інноваційну поведінку суб'єктів.

Отже, регуляторна функція у господарсько-правовій системі – це інструмент економічного управління, що забезпечує узгодженість між публічними цілями державної політики та приватними інтересами бізнесу. Вона спрямована на формування стабільного, передбачуваного й водночас гнучкого економічного середовища, у якому поєднуються свобода підприємництва, конкуренція та державна відповідальність за ефективність господарської системи.

Ефективність реалізації регуляторної функції держави повинна оцінюватися комплексно – з урахуванням економічних, соціальних, управлінських та правових критеріїв. Як підкреслює Я.В. Петруненко, результативність закупівель полягає не лише у досягненні фінансової економії, а й у створенні довгострокової суспільної цінності, що відображає принцип *value for money* і стимулює інновації [4, с. 85].

З позицій сучасної науки господарського права регуляторна функція держави постає як активний інструмент формування економічного порядку, що визначає напрями, межі та характер розвитку господарських відносин [7, с. 100]. Її сутність полягає у правовому, економічному та організаційному забезпеченні узгодженості інтересів держави, бізнесу та суспільства. У межах цієї функції держава не просто втручається у господарську діяльність, а створює систему правил і стимулів, які формують передбачуване середовище для розвитку ринку, сприяють інвестиційній стабільності та забезпечують збалансоване поєднання економічної свободи з публічними інтересами.

Регуляторна функція реалізується через комплекс взаємопов'язаних механізмів, серед яких: розроблення та вдосконалення нормативно-правової бази, що визначає правила поведінки суб'єктів господарювання, умови доступу до ринку, вимоги до якості продукції, безпеки, екологічності тощо; створення спеціалізованих інституцій управління (міністерств, агенцій, комісій, державних служб), уповноважених на здійснення регуляторних, дозвоільних і контрольних повноважень; формування державних цільових програм розвитку окремих галузей або секторів економіки, спрямованих на модернізацію виробництва, підтримку експорту, імпортозаміщення чи інновацій; запровадження інструментів підтримки підприємництва – фінансових (гарантії, пільгове кредитування, компенсації), інформаційних (доступ до даних, цифрові сервіси) та організаційних (спрощення процедур, дерегуляція, зменшення бюрократичного навантаження); забезпечення умов для добросовісної конкуренції, що передбачає як усунення монополістичних бар'єрів, так і створення рівних можливостей для участі всіх суб'єктів у господарському обороті [7, с. 100].

У такому розумінні регуляторна функція виступає не як засіб обмеження, а як інструмент розвитку, спрямований на підвищення ефективності економіки, покращення інституційного середовища та зменшення асиметрії інформації між учасниками ринку. Її результативність оцінюється не лише за обсягом прийнятих нормативних актів, а й за якістю впроваджених механізмів, здатних забезпечити стійке економічне зростання, конкурентоспроможність і довіру бізнесу до державних інститутів.

Як зазначає В. К. Малолітнева, сучасна регуляторна політика у сфері закупівель має ґрунтуватися на принципах стратегічного управління, орієнтованого на результат, а не лише на процедурну відповідність [2, с. 115]. Саме такий підхід забезпечує поєднання контролю та стимулювання, дозволяючи державі не лише реагувати на порушення, а й запобігати їм через розвиток ефективних ринкових механізмів.

Важливо підкреслити, що регуляторна функція не є тотожною контролю чи нагляду, хоча й має із ними певні точки перетину. Контроль і нагляд, як правило, реалізуються у формі перевірок, санкцій і реагування на порушення, тоді як регуляторна функція має превентивний, системоутворюючий і стратегічно орієнтований характер. Її метою є не покарання, а передбачення ризиків і створення сприятливих умов для їх мінімізації. Вона формує нормативні, економічні та організаційні передумови, у яких господарські процеси відбуваються ефективно й передбачувано, без необхідності постійного адміністративного втручання.

Таким чином, регуляторна функція держави у сучасному господарському правопорядку виконує стратегічну місію – забезпечує узгодженість між інтересами держави, бізнесу й суспільства,

виступає гарантією стабільності ринкової системи та запобіжником деструктивних економічних коливань. Саме її збалансована реалізація створює правові та інституційні умови для сталого, конкурентного та інноваційного розвитку економіки.

У сфері публічних закупівель регуляторна функція держави набуває системоутворюючого значення, оскільки саме через механізми закупівель держава безпосередньо впливає на структуру попиту на внутрішньому ринку, визначає напрями державних інвестицій та підтримує галузі, що мають стратегічне значення для економічної безпеки. Реалізація цієї функції проявляється у створенні нормативних, інституційних та економічних передумов для ефективного функціонування закупівельного процесу – від планування та стандартизації технічних вимог до контролю якості й виконання контрактів.

Зміст регуляторної функції у публічних закупівлях охоплює як забезпечувальний, так і стимулюючий аспекти. Перший спрямований на встановлення чітких правил, процедур і гарантій для всіх учасників ринку, що забезпечує прозорість, недискримінаційність і передбачуваність. Другий – передбачає використання закупівель як інструменту державної політики для підтримки малого та середнього бізнесу, інноваційних підприємств, екологічно орієнтованого виробництва та національного товаровиробника.

Як виявляється, регуляторна функція держави у сфері публічних закупівель має подвійну правову та економічну природу, що поєднує елементи стабілізаційного і стратегічного впливу. З одного боку, вона виконує забезпечувальну місію, спрямовану на підтримання стабільності, правопорядку й передбачуваності у процесі витрачання бюджетних коштів, гарантує дотримання принципів законності, рівності, відкритості, недискримінації та добросовісної конкуренції. Завдяки цьому створюються умови для прозорого функціонування закупівельного ринку, запобігання корупційним проявам, підвищення довіри бізнесу до державних інститутів і раціонального використання фінансових ресурсів.

З іншого боку, регуляторна функція у сфері закупівель має стратегічний вимір, який виходить за межі суто процедурного адміністрування та орієнтований на довгострокове управління економічним розвитком. Через систему публічних закупівель держава формує структуру попиту на внутрішньому ринку, визначає пріоритетні напрями інвестицій, стимулює розвиток вітчизняного виробництва, підтримує інноваційну діяльність і впроваджує соціально-економічні стандарти, що відповідають принципам сталого розвитку. Таким чином, закупівлі стають активним інструментом економічної політики, за допомогою якого держава не лише задовольняє власні потреби, а й впливає на динаміку господарських процесів, створюючи нові стимули для зростання та підвищення конкурентоспроможності економіки.

Отже, регуляторна функція держави у сфері публічних закупівель – це комплексна система впливів, що поєднує правові, економічні та управлінські механізми, спрямовані на досягнення балансу між ефективністю використання публічних ресурсів і стратегічними завданнями соціально-економічного розвитку. Саме така інтеграція дозволяє розглядати публічні закупівлі як ключову ланку державної регуляторної політики, де правові норми стають практичними інструментами реалізації економічних і соціальних цілей держави.

Як слушно зазначає Д.В. Задихайло, екологічна та соціальна складові державної політики є невід’ємними елементами господарських відносин [1, с. 129]. Ця теза набуває особливого значення у контексті сучасних реформ публічних закупівель, орієнтованих на реалізацію принципів сталого розвитку. Поряд із традиційними економічними завданнями – ефективністю, раціональністю, конкурентністю – дедалі більшої ваги набувають зелені та соціальні аспекти. Йдеться, зокрема, про впровадження «зелених закупівель», що орієнтовані на енергоефективність, мінімізацію негативного впливу на довкілля, зменшення викидів CO₂, утилізацію продукції після завершення життєвого циклу, а також про розвиток соціально відповідальних закупівель, спрямованих на підтримку малих і середніх підприємств, створення робочих місць, рівні можливості участі у торгах та соціальну інтеграцію вразливих груп населення [8, с. 152].

Отже, публічні закупівлі виконують комплексну регуляторну функцію, поєднуючи економічні, соціальні та екологічні цілі в єдиній системі державного управління. Вони виступають не лише механізмом придбання товарів, робіт і послуг для задоволення публічних потреб, а й інструментом реалізації стратегічних пріоритетів держави – модернізації виробництва, цифровізації економіки, розвитку конкурентного середовища, упровадження інновацій і забезпечення сталого розвитку. Через механізми закупівель держава формує не лише ринковий попит, а й ціннісні орієн-

тири економічної поведінки, які відображають принципи прозорості, добросовісної конкуренції, підзвітності та соціальної відповідальності бізнесу.

Висновки.

Регуляторна функція держави у сфері публічних закупівель є важливим інструментом економічного управління, що дозволяє забезпечити не тільки правопорядок і стабільність у витрачанні бюджетних коштів, а й сприяє досягненню стратегічних цілей розвитку економіки, зміцненню конкурентного середовища, інноваційності та сталому розвитку.

Ефективність реалізації регуляторної функції повинна оцінюватися за багатовимірними критеріями, які включають економічні, соціальні, управлінські та правові аспекти. Зокрема, важливою є інтеграція принципів «value for money» та «competition and innovation» у практику публічних закупівель, що забезпечить не лише економічну вигоду, а й стимулюватиме інновації та підвищить соціальну відповідальність бізнесу.

Сучасна система публічних закупівель потребує системного вдосконалення, включаючи розробку єдиної стратегії планування закупівель, посилення інституційної спроможності органів контролю та введення ризик-орієнтованих моделей регулювання, що дозволить більш ефективно реагувати на потенційні порушення та підвищити рівень конкуренції.

Імплементація європейських стандартів у сфері публічних закупівель є важливим етапом гармонізації національного законодавства з міжнародними нормами, що дозволить Україні поліпшити правову та організаційну структуру системи закупівель і забезпечити високі стандарти прозорості, відкритості та доброчесності.

Цифровізація процесів публічних закупівель, зокрема через системи Prozorro та BI Prozorro, є ключовим фактором підвищення ефективності та прозорості закупівель, забезпечуючи інтеграцію з іншими державними реєстрами та механізмами моніторингу.

Публічні закупівлі повинні виконувати не лише економічну функцію, а й соціальну, екологічну та інноваційну роль, сприяючи розвитку малого та середнього бізнесу, підтримці національних виробників, сталому розвитку та впровадженню «зелених» технологій.

Отже, подальше вдосконалення регуляторної функції держави у сфері публічних закупівель потребує інтегрованого підходу, який поєднує правові, організаційні, технологічні та аналітичні інструменти. Ключовим завданням є перехід від моделі формального контролю до системи стратегічного управління, що забезпечує не лише законність процедур, а й результативність і суспільну цінність використання публічних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Задахайло Д.В. Економічна та господарсько-правова політика держави: співвідношення та законодавче забезпечення. *Вісн. Акад. прав. наук України*. 2012. № 1 (68). С. 127–137. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vapny_2012_1_15 (дата звернення: 01.11.2025).
2. Малолітнева В.К. Особливості правового регулювання публічних закупівель в умовах воєнного стану та післявоєнного періоду. *Вісник Національної академії наук України*. 2022. № 8. С. 64–70. URL: <https://nasplib.isofts.kiev.ua/handle/123456789/186670> (дата звернення: 25.10.2025).
3. Петруненко Я.В. Проблеми забезпечення ефективного використання державних коштів: господарсько-правовий аспект : монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 416 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/0107f1b4-f6b4-4233-bb70-ac21874050c6> (дата звернення: 25.10.2025).
4. Петруненко Я.В. Європейський досвід правового регулювання у сфері стимулювання малого підприємництва: порівняльно-правовий аналіз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2023. № 64. С. 84–88. URL: <https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc64/17.pdf> (дата звернення: 28.10.2025).
5. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. *Вісник Верховної Ради України*. 2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 28.10.2025).

6. Швидка Т.І. Публічні закупівлі в системі господарсько-правових відносин. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 4. С. 214–219. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/287238> (дата звернення: 27.10.2025).
7. Щевердіна О.В. Державне регулювання у сфері господарської діяльності: правовий аналіз і тенденції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 6. С. 99–102. URL: http://lsei.org.ua/6_2016/29.pdf (дата звернення: 29.10.2025).
8. Caranta R. Towards socially responsible public procurement. *ERA Forum*. 2022. № 23. P. 149–164. URL: https://www.researchgate.net/publication/363755776_Towards_socially_responsible_public_procurement (дата звернення: 29.10.2025).